

Tarih: 16.05.2005

Araştırma Raporu

Sayı : 2006 – 42 / 03
Konu : Antrepo

Hazırlayan: Mustafa ATİKER

ANTREPO

KONYA TİCARET ODASI
ETÜD - ARAŞTIRMA SERVİSİ
2005

A) DEPO/ANTREPO / ANTREPO REJİMİ

1. Antrepo Nedir?

Antrepo kelime olarak Fransızca'dan dilimize geçmiştir ve kelime anlamı olarak gümrüklere gelen ticari eşyanın konulduğu, korunduğu yer, ardiye anlamlarına gelmektedir. Antrepo gümrük gözetimi altında bulunan eşyanın konulması amacıyla kurulan ve kuruluşunda aranılacak koşulları ve nitelikleri yönetmelikle belirlenen yerlere denir. Ayrıca antrepolar eşyanın gümrük mevzuatında düzenlenen şekilde konulması halinde süresiz kalabildiği ve eşyanın antrepoda kaldığı süre içerisinde eşyaya terettüp eden vergilerin ödenmediği bir gümrük rejimidir.

1.1 Antrepo Çeşitleri

Antrepolar; gümrük gözetimi altında bulunan eşyanın veya izin verildiği durumlarda ihraç eşyasının konulduğu genel ve özel antrepolar olmak üzere ikiye ayrılır.

I. Özel Antrepo: Sadece antrepo işletmecisine ait eşyanın konulabildiği gümrük antrepolarıdır. Özel antrepolar C, D, E Tipi olmak üzere kendi arasında 3'e ayrılır.

II. Genel Antrepo: Eşyanın konulması için herkes tarafından kullanılabilen gümrük antrepolarıdır. Genel antrepolar A, B, F Tipi olmak üzere kendi arasında 3'e ayrılır.

2. Gümrük Antrepo Rejimi;

Gümrük Antrepo Rejimi Gümrükçe onaylanmış işlem ve kullanım türlerinden olan Ekonomik Etkili Gümrük Rejimlerinin bir çeşitidir.

Ekonomik Etkili Gümrük Rejimleri kendi arasında 5'e ayrılmaktadır. Bunlar:

- Antrepo
- Dahilde İşleme
- Gümrük Kontrolü Altında İşleme
- Geçici İthalat
- Hariçte İşleme

Gümrük Antrepo Rejimi ithalat vergilerine ve ticaret politikası önlemlerine(İthalat Rejimi Kararının 4 üncü maddesinde belirtilen mevzuat çerçevesinde alınan önlemleri)¹ tabi tutulmamış ve serbest dolaşıma girmemiş eşyanın; bir gümrük antreposuna alınması halinde ihracata ilişkin

¹ Madde 4- **Ticaret politikası önlemleri;** İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında mevzuat, İthalatta Gözetim ve Korunma Önlemleri ile Kota İdaresi ve Tarife Kontenjanı Hakkında mevzuat, Belirli Tekstil Ürünleri İthalatında Gözetim ve Korunma Önlemleri Hakkında mevzuat, İkili Anlaşmalar ve Protokoller veya Diğer Düzenlemeler Kapsamı Dışında, Belirli Ülkeler Menşeli Tekstil Ürünleri İthalatında Gözetim ve Korunma Önlemleri Hakkında mevzuat, Türkiye'nin Ticari Haklarının Korunması Hakkında mevzuat ve Belirli Ülkeler Menşeli Malların İthalatında Gözetim ve Korunma Önlemleri Hakkında mevzuat Çin Halk Cumhuriyeti Menşeli Malların İthalatında Gözetim ve Korunma Önlemleri Hakkında mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülür.

ANTREPO ÇEŞİTLERİ

GENEL ANTREPO

A TİPİ ANTREPO

İşleticisinin stok kayıtlarını tuttuğu ve antrepoya koyduğu eşyada herhangi bir noksanlık olması halinde gümrük vergilerini ödemekten sorumlu olduğu genel antrepo tipidir.

B TİPİ ANTREPO

Konulan eşyadan Gümrük Kanununun 97. maddesinin 1.fıkrasında belirtilen kullanıcının sorumlu olduğu, antrepo beyannamesini kullanıcının verdiği genel antrepo tipidir.

F TİPİ ANTREPO

Gümrük idarelerince işletilen genel Antrepo tipidir.

ÖZEL ANTREPO

C TİPİ ANTREPO

İşleticisi ve kullanıcısı aynı kişi olan ve antrepoya alınan eşyadan bu kişinin sorumlu olduğu özel antrepo tipidir.

D TİPİ ANTREPO

İşleticisi ve kullanıcısının aynı kişi olduğu, Gümrük Kanununun 104 üncü maddesinin 3. fıkrasının uygulandığı özel antrepo tipidir. Eşyanın antrepoya alındığı tarihteki kıymet, miktarı dikkate alınarak hesaplandığından, buralara konulan eşya, basitleştirilmiş usul ile serbest dolaşıma sokulabilir.

E TİPİ ANTREPO

İşleticisi ve kullanıcısının aynı kişi olduğu G.K. nun 93 üncü maddesinin 4. fıkrası uyarınca, izin hak sahibinin depolama yerinin antrepo addedildiği veya depolamam yeri olmazsa dahi eşyaya antrepo rejimi hükümlerinin uygulandığı özel antrepo tipidir.

önlemlerden yararlanabilecek² ihrac eşyasının; bir gümrük antreposuna konulmasına ilişkin hükümlerin belirlendiği ekonomik etkili gümrük rejimidir.

3. Antrepo Açmak ve İşletmek İçin Gerekli Şartlar

Antrepo açma hususunda Gümrük Kanunu'nun 80 ve 95 inci maddelerinde düzenleme yapılmıştır. Buna göre, antrepo işletme izninin verilme şartları olarak; işlemlerin usulüne uygun olarak yürütülmesi için gerekli taahhütnamelerin ve teminatların verilmesi, gümrük idarelerinin, rejimi denetim altında tutabilmesi veya izleyebilmesi için yapılması gereken idari düzenlemeleri, söz konusu rejimden hedeflenen ekonomik amaçlarla orantılı olması şeklinde bir çerçeve çizilmiştir.

Gümrük idareleri tarafından antrepo işletilmediği veya mevcut işletmelerin yeterli olmadığı hallerde, gümrük antrepoları açılması ve işletilmesi Gümrük Müsteşarlığının izni ile mümkün olabileceği, iznin verilmesine ilişkin usul ve esasların Bakanlar Kurulunca çıkarılan yönetmelikle belirlendiği Gümrük Kanununda yer almaktadır.

Ayrıca, yukarıdaki hususların yanında Gümrük Kanunu'nun 95 inci maddesinde;

▪ Gümrük antreposu işletmek isteyen kişilerin, izin verilmesi için gerekli bilgileri ihtiva eden ve özellikle antrepoculuğa ekonomik yönden ihtiyaç bulunduğunu belirten yazılı bir talepte bulunmak zorunda oldukları,

- Gümrük antreposunun işletilmesine ilişkin şartların verilen izinde gösterileceği,
- İzin yalnızca Türkiye'de yerleşik kişilere verileceği,
- Antrepo işleticisinin hak ve yükümlülüklerinin, Gümrük Müsteşarlığının izni ile başka bir kişiye devredilebileceği şeklinde hükümlere yer verilmiştir.

3.1 Antrepolarda Bulunması Gerekli Şart ve Nitelikler

Genel ve özel antrepo olarak kullanılacak bina, yapı ve eklemelerinde Müsteşarlıkça aşağıdaki nitelik ve şartlar aranır. Ancak özellikleri dolayısıyla E ve F tipi antrepolarda, bu şartların tümü veya bir kısmı aranmayabilir.

a) A,B,C,D,E ve F tipi antrepoların, birden fazlasının aynı bina veya eklentilerinde bir arada bulunmaması,

b) Eşyanın iyi saklanmasına, yangından korunmasına ve çağdaş tekniğe uygun yangın söndürme düzenine sahip bulunması,

c) Kaçakçılık yapılmasına elverişli olmaması,

d) Gümrük idaresince kabul edilen giriş ve çıkış kapılarından başka bütün kapı ve menfezleri eşya çıkarılmasına uygun olmayacak şekilde kapatılmış olması,

e) Antrepo binası ve eklentilerinin, Hazine haklarının korunmasını sağlamak üzere yetkili gümrük memurlarınca içerden ve dışarıdan kontrolün kolaylıkla yapılmasına elverişli olması,

f) Eşyanın yükleme ve boşaltmasını zorlaştırıcı konumda olmaması,

g) Hava muhalefesinde zarar görmeyecek, kapalı yerlere alınmayan sadece ağır ve hacimli eşyanın konulması kaydıyla antrepo binalarının eklentisi durumundaki üstü açık sahaların

² **İhracata bağlı önlemlerden yararlanan eşya veya ürün;** ihracı halinde bir geri ödeme veya benzeri ekonomik fayda sağlayan eşya veya ürünleri ifade eder.

etrafının içeriden dışarıya eşya çıkarılmasına imkan vermeyecek şekilde yüksek duvar veya kalın parmaklıklarla çevrilmiş olması,

h) Deniz kenarında, demiryolu hattı üzerinde veya hava taşıt araçlarının kalktıkları veya indikleri meydan veya limanlarda, eşya taşıyan araçların geçeceği yollar kapıların giriş çıkış bakımından elverişli olduğu yerlerde bulunması,

i) Eşyanın antrepo içinde kolaylıkla ve emniyetle nakli, istifi, tartılması, ölçülmesi gibi, hizmetlerin yapılmasına ve taşıt araçlarına yükletilmesine ve bunlardan boşaltılmasına yarayan gerekli, fenni tesisler, alet ve cihazlarla donatılmış olması,

j) Elleçleme³ ve/veya işleme faaliyetlerinin yapılacağı antrepolarda bu faaliyetlerin yapılması için gerekli donanıma sahip olması,

k) İçerisine bol ışık girecek şekilde yapılmış ve ayrıca fenni aydınlatma düzenini haiz bulunması,

l) En az bir muayene yeri olması,

m) Rezervli eşyanın konulması için kapalı, çifte kilitli özel yerleri olması, açılacak olan antrepo için aranacak şartlardır.

n) Özellik arz eden eşyanın depolandığı antrepolarda yukarıdaki hususların yanında;

1. Tahsis edilecekleri eşya ve maddelerin özelliklerine göre iyi muhafaza ve tehlikelerinin önlenmesi bakımından gerekli teknik tesisler ve araçlar bulunmalıdır.

2. Araçlardan tank ve depolara ve buralardan araçlara sıvıların kolaylıkla ve emniyetle boşaltılmasına yarayan, gerekli teknik tesisat oluşturulmalıdır.

3. Antrepo ve eklentilerinin etrafı bir duvarla veya içerden dışarıya bir şey çıkarılmasına imkan vermeyecek surette kalın demir parmaklıkla kapatılmış olmalı ve bu yer içinde gümrükle ilgisi olmayan tesisat bulunmamalıdır.

4. Tankların su boşaltmaya mahsus ve bir kişinin içine girip temizlik yapmasına uygun bir deliği ve bu deliklerin yanına gitmeye yarayacak yatık düz basamaklı ve iki tarafı korkuluklu veya parmaklıklı bir merdiven veya bir köprü bulunmalıdır. Grup halindeki tankların üstelerinden birbirlerine aynı şekilde köprü ile bağlanmalıdır.

5. Sıvıların tanklara sevkini ve tanklardan çıkarılmasını sağlayan boruların ya tamamen toprak üstünde yahut üstü açık hendek içinde ve her tarafı kolaylıkla görülebilecek şekilde döşenmiş olmalı, bu boruların antrepo içindeki yollardan geçirilmesi zorunlu olduğu takdirde üzerlerine konacak demir kapakları istenildiği zaman kolaylıkla açılıp, borular görülebilir şekilde yapılmış olmalıdır.

6. Boruların bir bakışta verici ve alıcı olduklarının anlaşılabilmesi için ayrı ayrı renklere boyanmış veya işaretlenmiş olması gerekmekte, üzerindeki vana ve musluklar mühürle mühürlenebilecek şekilde yapılmış olmalıdır.

7. Tanklara alınan ve tanklardan çıkarılan ve içlerinde bulunan akaryakıtın miktarlarını daimi surette gösteren fenni ölçüm cihazları bulunmalıdır.

³ **Elleçleme;** eşyanın, iyi korunması, görünüş ve pazarlama kalitelerinin geliştirilmesi veya dağıtım ya da yeniden satışa hazırlanmaları için, gümrük gözetimi altındaki eşyanın asli niteliklerini değiştirmeden istiflenmesi, yerinin değiştirilmesi, büyük kaplardan küçük kaplara aktarılması, kapların yenilenmesi veya tamiri, havalandırılması, kalburlanması, karıştırılması ve benzeri işlemleri kapsamaktadır.

8. Dökme olarak gelen kimyevi maddeler için serbest bölgeler veya gümrük idarelerine bağlı özel antrepo şeklinde açılan tankların içindeki maddelerin miktarını ölçmeye yarayan teknik kalibrasyon ölçüm imkanlarına sahip olmalıdır.

Ayrıca yukarıda bahsedilen antrepolarda bulunması gereken birinci şart olan “A, B, C, D, E ve F tipi antrepoların, birden fazlasının aynı bina veya eklentilerinde bir arada bulunmamak” şartı konusunda Gümrük Müsteşarlığı’nca açıklık getirilmiş olup, buna göre aynı tipte olan iki ayrı antreponun bir arada bulunmasının mümkün olduğu belirtilmiştir. Yani AA, BB gibi aynı tip antrepoların birden fazlasının birden fazlasının bir arada bulunmasında sakınca yoktur.

4. Gümrük Antreposu Açma ve İşletme İzinlerinin Verilmesine İlişkin İşlemler

Antrepo tiplerinden birini açmak ve işletmek isteyen kişiler tarafından, açılmak istenilen antrepoda depolanacak eşya ile ilgili olarak ne tür faaliyette bulunulacağı, tipi ve gerekli bilgileri ihtiva eden ve özellikle antrepopuluğa ekonomik olarak neden ihtiyaç olduğunu belirten bir yazı ile antrepoya konulacak eşyanın gümrük işlemini yapmaya yetkili en yakın gümrük müdürlüğüne aşağıda yer alan belgeler ile birlikte müracaat edilmesi gerekmektedir.

4.1 A ve B tipi antrepo açmak isteyen tüzel kişilerin müracaat sırasında hazırlayacakları yazıya aşağıdaki belgeleri eklemeleri gerekmektedir.

a) Gümrük Antrepoları Açılması ve İşletilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında “Yönetmeliğin değiştirilmiş olan 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca asgari 2 yıldır faaliyette olan anonim ve limited şirketlerin bu durumlarını ve antrepo açılmak istenilen yerin bulunduğu yörenin gelişmişlik durumuna göre ödenmiş sermayesinin 2004 yılı için; gelişmiş yöre kapsamındaki illerde 313.010.000.000.TL, normal yöre kapsamı illerde 156.505.000.000.TL, kalkınmada öncelikli yöre kapsamındaki illerde 78.252.000.000.TL olduğunu tevsik eden Ticaret Sicili Gazetesi aslı veya noter onaylı örneği veya yeminli mali müşavirden noter onaylı yazının olması gerekmektedir.

Konya Normal Yöre Kapsamındaki iller arasında olduğundan antrepo açmak isteyen anonim veya limited şirketin 156.505.000.000.TL ödenmiş sermayeye sahip olması ve bunu belgelendirmesi gerekmektedir.

b) Antrepo açma izni almak üzere başvuracak tüzel kişilerin yönetim kurulu üyeleri ve sermayesinin %10 ve daha fazlasına sahip olanlar ile gümrük ve dış ticaret işlemlerinde temsil yetkisine haiz şirket mensupları hakkında; basit ya da nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, emniyeti suiistimal, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas, yalan yere şahadet, iftira gibi yüz kızartıcı suçlar ile vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına teşebbüs suçlarından ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, yürürlükten kaldırılmış olan 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetinin korunması Hakkında Kanuna muhalefetten mahkumiyet kararı olmaması ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 359 uncu maddesinde (1/1/1999 tarihinden önceki dönem için aynı Kanunun 344 üncü maddesinin 1-6 numaralı bentlerinde) belirtilen fiillerden mahkum olmadıklarını belgeleyen sabıka kayıt belgesi,

c) Mevcut tüm antrepoların ve antrepo olarak açılmak istenilen yerin işaretlendiği alanının belirtildiği resmi bir fen kurulundan onaylı plan veya kroki,

d) Antrepo bina ve eklentilerini içten ve dıştan ayrıntılı bir şekilde görüntüleyen ilgili gümrük müdürlüğünce onaylı fotoğraflar veya bunların renkli fotokopileri,

e) Antrepo olarak açılmak istenilen yere ilişkin tapu senedinin veya söz konusu yerin kiralanmış olması halinde, tapu senediyle birlikte kira sözleşmesinin noterden tasdikli birer örneği,

f) Belediye sınırları içerisinde açılacak antrepolarda ilgili belediye başkanlığından, diğer yerlerde Valiliklerden ya da konusu ile ilgili Bakanlık veya kuruluştan alınacak; antrepo olarak açılmak istenilen yere ait işyeri Açma ve Çalıştırma Ruhsatı veya bu gibi belge ile yangına karşı gerekli tedbirlerin alındığını gösteren yangın raporu,

g) Noterden tasdikli İmza Sirküleri ve kayıtlı olunan Odadan alınacak Faaliyet Belgesi,

h) Antrepo olarak açılmak istenen tanklara ilişkin kalibrasyon cetveli gerekmektedir.

Ayrıca, şirketin yönetim kurulu üyeleri ile sermayesinin %10 ve daha fazlasına sahip ortaklar arasında yabancı şahsın veya yabancı bir şirketin bulunması halinde firma dilekçesinde bu durumun beyan edilmesi gerekmektedir.

5. İzin Alma Süreci

Yukarıdaki belgeler ile birlikte verilecek olan müracaat dilekçesi ilgili gümrük müdürlüğüne verildikten sonra, ilgili müdürlük söz konusu talebi antreponun Gümrük Yönetmeliğinin ilgili maddelerinde sayılan nitelikleri taşıyıp taşımadığının ve eşyanın güvenli bir şekilde muhafazasını sağlayacak durumda olup olmadığı ile mesafesinin (**Açılacak olan genel antreponun normal yolların izlenmesi kaydıyla Gümrük Müdürlüğüne en fazla 50 km. mesafede olması gerekmektedir.**) tespitini müteakip düzenleyeceği görgü raporu ve görüşleri ile birlikte bağlı bulunduğu başmüdürlüğe gönderir.

Akaryakıt antrepoları hariç C, D ve E tipi antrepo taleplerine ilişkin müracaatlar ilgili baş müdürlükçe sonuçlandırılır. Başmüdürlükçe açılışına izin verilen antrepolar ekli form (EK 3) ile; reddedilen taleplerin reddedilme nedeni gerekçeleri ile birlikte aynı gün içinde yazı ile Gümrük Müsteşarlığına (Gümrükler Genel Müdürlüğü) bildirilir.

A ve B tipi antrepo açılması talepleri Başmüdürlükçe incelenerek Başmüdürlük görüşü de belirtmek suretiyle, Müsteşarlığa gönderilir. Müracaatlar Müsteşarlıkça sonuçlandırılır.

6. Antrepo Açma İşletme İzin Belgeleri ve Harçların Tahsili

Açma ve işletme izin belgeleri ile açma izin belgelerinin verilmesi ve bu belgelere ait harçların tahsiline ilişkin olarak aşağıda belirtilen şekilde işlem yapılır.

a) Verilecek antrepo yerlerine ilişkin izin yazısının gümrük idaresine intikal etmesini müteakip, harcın ödenmesi için vergi dairesine EK 4' de yer alan örneğe uygun bir yazı yazılır; aynı zamanda bu yazının bir örneği firma yetkilisine elden verilir.

b) Açma ve işletme harcının veya açma harcının tahsil edildiğine dair vergi dairesi makbuzunun veya yazısının ilgili tarafından 7 gün içinde Gümrük Müdürlüğüne sunulması halinde, EK 5'te yer alan "Açma ve İşletme İzin Belgesi" veya "Açma İzin Belgesi" gümrük

idaresince düzenlenerek ilgiliye verilir. Söz konusu belgeler bizzat Gümrük Müdürü tarafından imzalanır.

- Genel Antrepo izin belgelerinden son tarife göre;
- Açma İzin Belgesi Harcı : 12.202.200.000.TL.
- İşletme İzin Belgesi Harcı(Her Yıl) : 4.067.100.000.TL.

alınmaktadır.

- Özel Antrepo izin belgelerinden son tarife göre;
- Açma İzin Belgesi Harcı : 6.100.800.000.TL.
- İşletme İzin Belgesi Harcı(Her Yıl) : 3.021.300.000.TL.

alınmaktadır.

6.1 Her Yıl Tahsil Edilecek Harçlarla İlgili Olarak Yapılacak İşlemler

492 sayılı Harçlar Kanunu'na bağlı (8) sayılı tarifede yer alan işletmeye ilişkin harçların her yıl tahsil edileceği belirtilmiştir.

Her yıl tahsil edilecek bu harçlar, antrepo depolama yerlerinin bağlı bulunduğu vergi dairesince tahsil edilir.

Bu nedenle antrepolarla ilgili olarak açma ve işletme izin belgelerinin verildiği tarihi takip eden yıllarda da bu harçların tahsilini sağlamak amacıyla işleticilerin mükellefiyet kayıtlarının bulunduğu vergi dairesine bir örneği ekli (EK 6) yazı ile gönderilir.

Antrepolara ilişkin yıllık harcın Ocak ayı sonuna kadar yatırıldığına ilişkin makbuzun gümrük idaresine ibraz edilmemesi halinde, bu antrepolara eşya konulmasına izin verilmemektedir.

7. Teminat

Gümrük mevzuatı uyarınca, gümrük idarelerinin gümrük vergilerinin ödenmesini sağlamak amacıyla bir teminat verilmesini gerekli görmeleri halinde, bu teminat yükümlü veya yükümlü olması muhtemel kişi tarafından verilir.

Teminat tutarı, teminata konu olan gümrük vergileri tutarının kesin olarak tespiti halinde bu miktar, diğer hallerde ise tahakkuk ettirilen veya ettirilebilecek gümrük vergilerinin en yüksek tutarına eşit düzeyde saptanır.

7.1 Antrepolarda Teminat

4458 sayılı Gümrük Kanununun 98 inci maddesinde; gümrük idarelerince Kanunun 81 inci maddesinin 2 nci fıkrası saklı kalmak kaydıyla⁴, antrepo işleticisinden teminat isteneceği; ithalat vergilerinden muaf olan ya da ihraç edilmek üzere antrepolara konulan eşya için teminat aranmayacağı, Kanununun 204 üncü maddesinde götürü teminat alınmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

⁴ Eşyanın bir şartlı muafiyet düzenlemesine tabi tutulması, söz konusu eşya için tahakkuk edebilecek her türlü gümrük vergilerine karşılık teminat verilmesi şartına bağlıdır.

ANTREPO REJİMİNİN ÇALIŞMA SİSTEMİ

TEDARİKÇİ FİRMA

Gümrük Vergisi+KDV+Diğer
Vergiler Teminata Bağlanır

TÜRK GÜMRÜK
SINIRI

M A L L A R

ANTREPO

İhtiyaç kadar mal çekilir ve bu mala ilişkin
Gümrük Vergisi+KDV+Diğer Vergiler çekim
esnasında ödenir.

İTHALATÇI FİRMA

4458 sayılı Gümrük Kanununa bağlı Gümrük Yönetmeliğinin 282 inci maddesinin 2 inci fıkrasında teminatın sadece Türk Lirası, yabancı para, hazine tahvil veya bonosu veya Müsteşarlıkça tespit edilen bankalardan alınmış teminat mektupları şeklinde olabileceği belirtilmiştir.

Yine aynı yönetmeliğin 651 ve 652 inci maddelerinde ise **götürü teminattan**⁵ Müsteşarlıkça belirlenen şartları taşıyan antrepo işleticilerinin yararlanabileceği ile en az alınacak teminat tutarı belirtilmiştir. Götürü teminat, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun ekinde belirtilen(EK 7) eşyaların ithaliyle ilgili Maliye Bakanlığınca yapılan düzenlemeler hariç olmak kaydıyla, gümrük rejimlerine ilişkin tüm kamu alacakları için geçerlidir.

Bu bağlamda, Gümrük Antrepo Rejimi hükümlerine göre işletilen antrepoların işleticilerinden, buralara konulan eşya için aranacak gümrük vergileri (Katma Değer Vergisi dahil) ve ithalat rejimine göre alınması gereken fon haklarını korumak üzere alınacak teminatlara ilişkin olarak aşağıda belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda işlem yapılmaktadır.

7.2 Teminat Aranmayacak Haller

a) Antrepoya konulacak eşyanın **şartlı muafiyet düzenlemesine**⁶ tabi tutulmuş olması nedeniyle 4458 sayılı Gümrük Kanununun 81 inci maddesinin 2 inci fıkrası uyarınca teminat alınmış olması halinde ayrıca teminat alınmaz.

b) İthalat vergilerinden (Katma Değer Vergisi dahil) muaf olan veya ihraç edilmek üzere antrepolara konulan eşya için teminat alınmaz.

c) F tipi Antrepolara konulan eşya için teminat alınmaz.

d) Yatırım Teşvik Belgesi kapsamındaki yatırım mallarının %100 gümrük muafiyetine tabi olması ve montaj sahalarının E tipi özel Antrepo olarak kabul edilmiş olması halinde, buralara konulan eşyanın gümrük vergileri (Katma Değer Vergisi ve fon dahil) için belgenin geçerlilik süresi sonuna (ek süreler dahil) kadar teminat alınmaz.

7.3 Teminat Alınacak Haller

Antrepolara konulan eşya için gümrük vergileri (Katma Değer Vergisi dahil) ve ithalat rejimine göre alınması gereken fon tutarı kadar teminat alınır.

Bu teminat antrepoya alınan her parti mal için ayrı ayrı alınabileceği gibi, toplu ve götürü teminat şeklinde de olabilir. Toplu teminat alınması halinde, teminat tutarının sürekli izlenmesi

⁵ Gümrük yükümlülüğü gerektiren veya gerektirebilecek birden fazla işlem için Müsteşarlıkça belirlenecek şartları taşıyanların talebi üzerine, gümrükçe onaylanmış işlem ve kullanımlardan her biri için ayrı ayrı teminat verilmesi yerine tüm işlemleri kapsayacak götürü teminat verilebilir.

⁶ **Şartlı Muafiyet Sistemi (İhracat Taahhüdü Karşılığı Askıya Alma):** Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünlerin üretiminde gerekli olan ve serbest dolaşımda bulunmayan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile ambalaj ve işletme malzemelerinin, Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik firmalarca bedelli ve/veya bedelsiz ithaline ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın ve bu ithalattan doğan vergi kadar teminat alınarak izin verilmesidir. Bu sistemde ihracatçılar, ithal ettikleri girdilere karşılık gelen vergileri ödemeyip, ithalatın yapıldığı gümrük idaresi saymanlıklarına, hesaplanan vergi tutarı kadar bir teminat yatırmak suretiyle vergileri askıya aldırma hakkına sahiptirler. İthalatla ilgili vergi muafiyetinden yararlanmak, ancak ihracat taahhüdünün yerine getirilmesi ile kesinlik kazanmaktadır.

ve toplu teminat miktarını konulan eşyanın vergileri (KDV ve fon dahil) tutarı aşması halinde aşan kısım için ayrıca teminat alınması gerekir.

Götürü teminat alınması halinde antrepoya alınan eşyadan alınması gereken teminat tutarını aşan kısım için teminat aranmaz.

7.4 Götürü Teminat

Genel ve özel antrepo ayırımı yapılmaksızın antrepo işletmelerinden aşağıda belirtilen şekilde götürü teminat alınabilir.

- 250 m² veya 5.000.m³'e kadar olanlar için 75.000.-EURO
- 250 m²'den sonraki her m² için 50.-EURO
- 5.000 m³'den sonraki her m³ için 2.-EURO

Götürü teminatın verilmesinin istenilmemesi halinde 10 nolu Gümrük Genel Tebliğinin 15. maddesine göre her parti mal için ayrı ayrı veya toplu teminat verilmesi gerekir.

Akaryakıt ürünleri konulan antrepolar için götürü teminat verilmesinin istenilmesi halinde, bu maddeye göre yapılacak hesaplama göre alınması gereken teminat tutarının 2 katı esas alınır.

7.5 İndirimli ve Toplu Götürü Teminat

Antrepo işletme izni verilenlerden alınacak götürü teminat, aşağıdaki şartları taşıyan işletmeciler için (teminatı kullanıcı verdiğinden B tipi antrepo hariç) yukarıda belirtilen ölçekler dahilinde hesaplanacak olan teminat tutarının %10'u olarak uygulanır.

Ancak alınacak teminat tutarı hiçbir şekilde 75.000.- EURO'dan az olamaz.

Birden fazla antrepo işletmeciliği yapan ve aşağıdaki şartları taşıyan işletmeci firmaların Merkez Saymanlık Müdürlüğüne 250.000.-EURO toplu götürü teminat vermeleri halinde bunlardan, işlettikleri antrepolara koyacakları eşya için başkaca bir teminat aranmaz.

İndirimli veya toplu götürü teminata ilişkin başvurular, ilgili gümrük müdürlüğüne yapılır.

7.5.1 İndirimli Teminat İçin Başvuru Sırasında Aranacak Şartlar

Antrepo işletmecilerinin indirimli ve toplu götürü teminattan faydalanabilmeleri için;

a) Bir önceki başvuru yılı içinde, Gümrük Mevzuatının ihlali nedeniyle Gümrük Kanununun **235 inci maddesi**⁷ uyarınca 1 (bir) defadan fazla sayıda ceza uygulanmamış olması gerekmektedir.

b) Gümrük mevzuatının ihlali nedeniyle haklarında takvim yılı itibariyle işlem gören antrepo beyannamesi toplam sayısının %1'ni aşan ve aynı zamanda 5(beş)'den fazla sayıda vergi kaybına

⁷ Teminat alınmış olsa bile, gümrük işlemlerine başlanmadan veya bu işlemler bitirilip gümrük idaresinin izni alınmadan antrepolardan veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerden kısmen veya tamamen eşya çıkarılması halinde, çıkarılan eşyanın ithalat veya ihracat vergilerinin yanı sıra, bu vergilerin üç katı para cezası alınır.

neden olan Gümrük Mevzuatı ihlali nedeniyle haklarında Gümrük Kanununun 236 ıncı maddeleri uyarınca⁸ ceza uygulanmaması gerekmektedir.

c) Bir önceki takvim yılı veya başvuru yılı içinde, her bir yıl itibariyle ayrı ayrı değerlendirildiğinde, en az 100 gümrük beyannamesi kapsamı ve asgari 5 milyon ABD Doları kıymetinde eşyanın gümrük antrepo rejimi kapsamında işlem görmüş olması gerekmektedir.

d) Bir önceki takvim yılı ve başvuru yılı içinde, her bir yıl itibariyle ayrı ayrı değerlendirildiğinde, asgari 10 milyon ABD Doları kıymetinde eşyanın gümrük antrepo rejimi kapsamında işlem görmüş olması gerekmektedir.

Son iki maddede (c ve d) yer alan şartlardan birini taşıyan genel antrepo işleticileri ile bu söz konusu iki maddede belirtilen miktarların yarısını gerçekleştiren özel antrepo işleticileri indirimli teminat başvurusunda bulunabilir ve faydalanabilirler.

Bu uygulamadan yararlanacak kamu kuruluşları için herhangi bir şart aranmamaktadır.

7.5.2 İndirimli Teminattan Faydalanma Süresi ile Bilgi ve Belgelerin Yenilenmesi

İndirimli Teminattan faydalanmak için yapılan başvuru antrepunun bağlı bulunduğu Gümrük Müdürlüğüne incelendikten sonra, aranılan şartlar uygun ise Gümrük Müdürlüğüne İndirimli Teminattan faydalanma izni başvuru sahibi Antrepo işleticisine verilir.

İzinden sonra işleticinin indirimli teminattan faydalanabileceği süre başvuru yılının sonuna kadardır. Bu şekilde götürü teminattan faydalanmaya devam edilmesinin talep edilmesi halinde buna ilişkin bilgi ve belgelerin her yıl yenilenmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan Antrepo işleticilerinin İndirimli teminat uygulamasından faydalanması için sahip olması gereken şartları başvurunun yapıldığı yıl içinde kaybettiğinin tespit edilmesi halinde, verilen götürü teminat izni iptal edilir.

8. Antrepo İşleticilerinin Uymak Zorunda Oldukları Temel Hususlar

Antrepo İşleticileri;

a) Antrepo tesisat ve inşaatında, sonradan meydana gelecek arızaları tamir etmeye, gümrük haklarının emniyetle korunması ve hizmetlerin çabuk yapılması bakımından, Müsteşarlıkça zamanla gerekli görülen tesis ve değişiklikleri yapmaya ve ileri tekniğin meydan getirdiği aletleri

⁸1. Gümrük antrepolarında veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerde yapılan sayımlarda kayıtlara göre eşyanın bir kısmının noksan olduğunun anlaşılması halinde, noksan çıkan eşyanın ithalat veya ihracat vergilerinin yanı sıra, bu vergilerin üç katı para cezası alınır.

2. Gümrük antrepolarında veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerde yapılan sayımlarda kayıtlara göre fazla eşya çıkması halinde, bu eşyanın 177 ila 180 inci madde hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulmasının yanı sıra, fazla çıkan eşyaya ait ithalat veya ihracat vergileri tutarı kadar para cezası alınır.

3. Bu maddede belirtilen para cezaları, antrepo işleticilerinin veya kullanıcılarının sorumlulukları gözönünde bulundurularak, yapılan tespite göre bunlardan müteselsilen alınır.

ve cihazları sağlamaya; izin alınmadıkça varolan tesisleri hiçbir suretle değiştirmemeye, genişletmemeye veya azaltmamaya;

b) Antrepolar içinde gümrük işlemleri, antrepolar dışında gümrük denetlemesi ve gözetimi ile görevli gümrük ve gümrük muhafaza memurları için çalışma büroları ve gözetleme kulübeleri yaparak bunların aydınlatma, ısıtma, kırtasiye, matbua, telefon ve görevle ilgili diğer ihtiyaçlarını sağlamaya,

c) Doğrudan doğruya belirli bir özel veya genel antrepo ile ilgili gümrük işlemlerini yerine getirmek üzere kurulan gümrük veya gümrük muhafaza idarelerinde görevli memurların, Devlet tarafından belirlenen maaş, fazla çalışma ücreti ve diğer tahsisat tutarlarını ilgili gümrük veznesine veya saymanlın bankadaki hesabına aydan aya peşinen yatırmaya, ayrıca bu memurlara altı ayda bir tulum elbise, bunlara ek olarak akaryakıt depolarında üç senede bir yine bir meşin ceket sağlamaya ve buralara kadar gidip gelme taşıt masraflarını ödemeye veya emirlerine bir araç sağlamaya, antrepolar, şehir merkezine uzakta bulunduğu takdirde lojman sağlamaya veya antreponun bulunduğu yerde lojman varsa vermeye;

d) Antrepo işleticilerinin buralarda görevlendirilmesini istedikleri gümrük ve gümrük muhafaza memurlarına ödenecek olan ve miktarı Müsteşarlıkça belirlenecek fazla çalışma ücretlerini ve yolluklarını peşin olarak gümrük veznesine veya saymanlığın banka hesabına yatırmaya;

e) Tutacakları giriş çıkış kayıt ve muhasebelerini ilgili yönetmelikte ana hatları belirtildiği üzere gümrük denetlemesini sağlayacak şekil ve usullere uygun şekilde yürütmeye,

f) Antrepoyu ilerde Müsteşarlığın izni ile kısmen veya tamamen kapatmak istedikleri takdirde, mevcut malları her türlü masraf kendilerine ait olmak üzere Müsteşarlıkça gösterilecek diğer bir antrepoya taşımaya; haksı halde bunları ithal veya yabancı ülkeye ihraç veya transit suretiyle antrepodan tamamen çıkarıncaya kadar, sorumluluk ve taahhütlerinin devam ettiğini kabul etmeye;

g) Müsteşarlık veya yetkili gümrük idaresi tarafından gerekli diğer tavsiye ve istekleri yerine getirmeye mecburdurlar.

B) ANALİZ

1. Giriş

Antrepo açmak için izin alınabilmesi, öncelikle antrepo açılacak olan bölgenin ekonomik açıdan ihtiyacı olması şartına bağlanmıştır. Ekonomik yönden ihtiyaç olduğu Müsteşarlıkça onay aldıktan sonra diğer kuruluş işlemleri için gerekli hukuki prosedür işlemeye başlamaktadır. Bu ayrıntılar önceki bölümlerde ayrıntılarıyla ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Diğer taraftan ticari amaçlı olarak açılacak olan antrepo türünü belirlemek oldukça önemlidir. Bu amaca yönelik olarak yine yukarıda anlatılan antrepo türlerinden A tipi veya B tipi antrepo açılması gerekmektedir.

B tipi Antrepoda; antrepoya alınan malın güvenlik ve kayıt işlemleri dışındaki hemen hemen bütün işlemler antrepoyu kullananın sorumluluğundadır.

A tipi Antrepoda ise antrepoya konulan malın ise ana başlıklarıyla teminat, elleçme işlemleri, kayıt ve güvenlik gibi bütün işlemlerin sorumluluğu Antrepo işletmecisinin sorumluluğundadır.

Bu nedenle A tipi bir antrepo açmak gümrük işlemleri için malını gümrüğe getiren ithalatçılar tarafından daha çok tercih edilecektir.

Diğer önemli bir nokta ise; antrepo açmanın maliyetlerini yüzeysel olarak ortaya koyduktan sonra bu çalışmanın da amacına uygun olarak Konya'nın Antrepoya ihtiyacının olup olmadığıdır. Antrepo açmak için izlenecek prosedür işlemlerinden sonra açılacak olan antreponun kanun, yönetmelik ve tebliğlerde belirtilen şartlara uygun şekil şartlarına taşınması gerekmektedir. Bu şartları taşıyan ve Gümrük Müdürlüğüne en fazla 50 Km uzaklıkta olabilecek bir bölgede antrepo işletilmeye başlanabilir.

Konya'da şuanda genele hitap eden bir antrepo yoktur. Sadece özel antrepo niteliğinde antrepo sahibi olan firmaların kendi ithalat ve ihracatlarında kullandıkları 2 adet özel antrepo vardır. Bunlardır birisi Supar Motor Sibopları A.Ş., diğeri Kombassan Holding'e ait aittir. Ayrıca Konya'da Gümrük Müdürlüğüne ait bir depo yoktur. Bu nedenle firmalar ithal edilen mallar için Devlet Demir Yollarına ait ambarı geçici depo olarak kullanmaktadırlar.

2. A Tipi Bir Antrepo İşletmek İçin Önemli Maliyet Tutarları

Genel Antrepo izin belgelerinden son tarifeye göre;

▪ Açma İzin Belgesi Harcı	:	12.202.200.000.TL.
▪ İşletme İzin Belgesi Harcı(Her Yıl)	:	4.067.100.000.TL.
- alınmaktadır

Antrepo açma izin belgesi almak için 12.202.200.000.TL. izin belgesi harcı bir defaya mahsus alınmaktadır. İşletme izin belgesi ise her yıl ödenmek şartı ile bu yıl için 4.067.100.000.TL. maliyeti vardır. İşletme izin belgesi harcı her yıl Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen değerlendirme oranına göre yenilenmektedir.

Ayrıca genele hitap edecek A tipi bir antrepo açıldığı takdirde mutlaka Gümrük Müdürlüğüne bağlı olarak antrepoda en az bir gümrük memuru çalıştırılmak zorundadır. Çalıştırılacak gümrük memurunun antrepoda çalışması için yönetmelikte ve imzalanacak olan taahhünameye belirtilen şartlara uygun bir çalışma yerinin gösterilmesi gerekmektedir. Antrepoda çalışacak olan gümrük

memurunun normal çalışma ücreti, fazla çalıştığı saat ücreti ve giyim gibi diğer sosyal haklarının karşılama sorumluluğu Antrepo işleticisine aittir. Çalışması gereken gümrük memurunun sayılan bu maliyetleri için aylık **3.500.000.000.TL.** olmak üzere **3 ayda bir** Gümrük Müdürlüğüne **10.500.000.000.TL.** yatırılması gerekmektedir.

Açılacak olan antrepo tipi A tipi antrepo olacağından antrepoya alınan malların KDV dahil gümrük vergilerini karşılayacak tutarı kadar teminatın mal antrepodan çıkıncaya kadar Gümrük Müdürlüğüne verilmesi gerekmektedir. Antrepoya konulan mallar antrepodan çıkarılırken vergileri ödendiği takdirde yatırılan teminat işletmeci tarafından geri alınmaktadır. Bu nedenle antrepoya girecek olan her mal miktarı için teminat yatırılması söz konusu olduğunda, teminat maliyeti tutarı antrepoya alınan mal miktarına göre belirlenecektir.

Fakat antrepo işletmecisi globalf(götürü) teminat sistemini seçer ve bunun için gerekli şartları sağlayıp götürü teminattan faydalanma hakkını kazanır ve uygularsa en az tutar olarak ve 5.000.m³ lük mal veya 250m² lik alan sınırına kadar Gümrük Müdürlüğüne **75.000.EURO (130.125.000.000.TL.)** yatırmak zorundadır. 250m² lik alanı aşan her m² için 50 EURO (86.750.000.TL.), 5.000.m³ ü aşan her m³ için ise 2 EURO (3.470.000.TL.) fazladan alınacak olan teminat tutarına eklenir.

Antrepo işletmek için ana başlıklarıyla ilk göze çarpan maliyetler yukarıda belirtildiği gibidir. Antrepo işleticisinin bu hizmeti sunarken gelirini neye göre belirleyeceği konusuna açıklık getirmek istersek; antrepolara alınan mallar için Gümrük Müdürlüğüne veya herhangi bir karar noktasında bulunan bir kuruluş tarafından belirlenmiş bir fiyat tarifesi yoktur. Antrepoya alınacak mallara ilişkin fiyatlar tamamen serbest piyasa koşullarında arz ve talebe göre belirlenmektedir. Şu anda Konya'da genele hitap eden bir antrepo olmadığı için fiyat tarifesi konusunda örnek verilememektedir.

Ancak şuanda Konya Gümrüğüne gelen mallar için gerektiği takdirde depolama işlevini Devlet Demir Yolları ambarı yerine getirmektedir. Aşağıda DDY'nın fiyat tarifesi incelenecektir, fakat bir kamu kuruluşu olması nedeniyle tam olarak sağlıklı bir öngörü imkanı vermeyecektir.

DDY ambarının alan olarak yeterli olmaması ve aynı anda hem ambar hem de geçici depolama işlevini yerine getirmesi nedeniyle gıda türü maddeler ve büyük mal partilerini kabul edememektedir.DDY ambarının gümrükten gelen mallar için uyguladığı fiyat tarifesi şu şekildedir:

- İlk 20 gün için, ton başına 1 EURO,
- 20 günden sonra, ton başına 2 EURO,
- ve gelen tır başına ek masraf olarak 10 EURO alınmaktadır.

Bu fiyatlar ambara giriş yapan yanıcı ve yakıcı maddeler için malın türüne göre yüzde yüz veya yüzde iki yüz artırılmaktadır. DDY geçici depolama alanının bir kamu kuruluşuna bağlı olarak çalışması nedeniyle tam olarak antrepo işlevini yerine getirememesi nedeniyle ithalatçılar tarafından çok fazla kullanılmamaktadır. Bu durum dışarıdan ithalatı gerçekleştiren firmaların tır üstünde indirmeden işlemleri yapılamayacak eşyayı ithal ettikleri zaman koyabilecekleri gerekli özelliklere sahip bir antrepo bulamamalarına neden olmaktadır. Bu ise antrepoya konulma ihtiyacı gerektiren özellikteki eşyaların, antrepo türü depoların olduğu gümrük kapılarından işlemleri yapılarak ülkeye sokulmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla ithalat rakamlarının

sağlıklı olarak Konya Gümrüğüne yansımaması nedenleri arasında genele hitap eden bir antreponun olamaması gösterilebilir. Şuanda Konya Gümrüğünde işlem gören eşyaların büyük çoğunluğu Tır üstünde işlemleri tamamlanarak gümrükten geçirilebilecek türde eşyalardır.

3. 2004 Yılı Eşya Bazında Yapılan İthalat Değerleri

FASIL ARALIĞI VE EŞYA ADI	AB VE EFTA ÜLKELERİNDEN YAPILAN İTHALAT (\$)	ÜÇÜMCÜ ÜLKELERDEN YAPILAN İTHALAT(\$)	TOPLAM (\$)
Hayvanat, Nebahat Gıdalar ve Müskirat(Alkollü İçkiler)	7,106.07	230,213.53	237,319.6
Mineral Maddeleri ve Petrol Ürünleri, Kimyasallar	7,079,759.67	3,122,914.32	10,202,673.99
Plastikler, Deriler, Ağaç Eşyalar	8,340,727.69	4,671,786.6	13,012,514.29
Gazete, Kitap v.s.	526.01	1,362.86	1,888.96
İpek, Pamuk ve İplikler	37,697.29	3,940,242.71	3,977,940
Halı	—	941.85	941.85
Giyecek Maddeleri	173,144.54	30,287.01	203,431.55
Cam, Taş, Seramik	43,770.92	284,612.01	328,382.93
Metaller	4,434,011.23	409,575.5	4,843,586.73
Makineler, Elektrikli Makine ve Cihazlar	37,322,156.35	2,014,435.07	39,336,591.42
Nakil Vasıtaları	755,690.72	41,625.21	797,315.93
Optikler, Saatler ve Muhtelif Mamül Eşya	603,691.52	77,014.44	680,705.96
Sanat eserleri, Koleksiyon Eşyaları ve Antikalar	—	—	—
TOPLAM	58,798,282.01	14,825,011.11	73,623,293.12

Konya İl Gümrük Müdürlüğü

AB ÜLKELERİ: İrlanda, İngiltere, İsveç, Filandiya, Danimarka, Almanya, Belçika, Lüksemburg, Hollanda, Fransa, İspanya, Portekiz, İtalya, Avusturya, Yunanistan, Estonya, Litvanya, Letonya, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovak Cumhuriyeti, Macaristan, Malta, Güney Kıbrıs, Slovenya.

EFTA(Avrupa Serbest Pazar Birliği) ÜLKELERİ: İzlanda, Norveç, İsviçre, Liechtenstein

4. 01.01.2005 İle 31.04.2005 Tarihleri Arasında Eşya Bazında Yapılan İthalat Değerleri

EŞYA ADI	AB VE EFTA ÜLKELERİNDEN YAPILAN İTHALAT (\$)	ÜÇÜMCÜ ÜLKELERDEN YAPILAN İTHALAT(\$)	TOPLAM (\$)
Hayvanat, Nebahat Gıdalar ve Müskirat(Alkollü İçkiler)	11,063.78	12,388.18	23,451.96
Mineral Maddeleri ve Petrol Ürünleri, Kimyasallar	2,500,368.89	694,124.38	3,194,493.27
Plastikler, Deriler, Ağaç Eşyalar	1,261,597.1	1,448,751.84	2,710,348.94
Gazete, Kitap v.s.	38.65	—	38.65
İpek, Pamuk ve İplikler	—	549,155.76	549,155.76
Halı	—	—	—
Giyecek Maddeleri	15,630.47	—	15,630.47
Cam, Taş, Seramik	16,032.01	102,434.6	118,466.61
Metaller	2,270,133.54	275,537.3	2,245,670.84
Makineler, Elektrikli Makine ve Cihazlar	6,197,923.87	194,440.91	6,392,364.78
Nakil Vasıtaları	198,054.43	—	198,054.43
Optikler, Saatler ve Muhtelif Mamül Eşya	748,819.17	73,105.36	821,924.53
Sanat eserleri, Koleksiyon Eşyaları ve Antikalar	—	—	—
TOPLAM	13,219,661.91	3,349,938.33	16,569,600.24

Konya İl Gümrük Müdürlüğü

Bir antrepo işletmek amaçlanıyorsa ithalat edilen eşya türü ve miktarı karlılık bakımından oldukça önemlidir. Antrepo işletmeleri ne kadar büyük ithalat ve ne kadar çok herhangi bir elleçme işlemine tabi tutulması gereken eşyayı depolarsa karlılığı o derece fazla olacaktır.

Yukarıda belirtildiği gibi büyük partiler halinde gelen ve gümrük işlemlerinin bitmesi için mutlaka depolanmaya ihtiyaç duyulan eşya türlerinin Konya gümrüğünden giriş yapması bir antrepo açılmasıyla sağlanabilir. Bu sağlanabilirse büyük partiler halinde ilimiz gümrüğünden giriş yapacak olan eşyaların büyük kısmı hammadde, yarımamül ve elleçme işlemine tabi tutulacak eşyalar türünden olacaktır. Bu durumda antrepoya alınan eşyanın uzun süre burada kalması gerekecek ki buda Antrepo işletmesinin gelirini ve karlılığını olumlu yönde etkileyecektir.

Bu öngörüler Konya'ya bir antrepo açılması durumunda Konya Gümrüğünden giriş yapan eşya miktarında ve türünde meydana gelebilecek olumlu gelişmelere göre yapılmıştır.

5. Konya'nın şu anki ithalat verileri dikkate alındığında bir Antrepo ihtiyacı mıdır?

Bu değerlendirmeyi yaparken yine hammadde, yarımamül ve elleçme işlemine gerek duyulacak eşya türlerine göre öngörüler yapılacaktır.

2004 yılı toplam ithalat miktarlarına göre Konya Gümrüğünde işlemi yapılan;

- Mineral Maddeleri ve Petrol Ürünleri, Kimyasallar türü eşyalardan : **10.202.673,99 Dolar,**
- Plastikler, Deriler, Ağaç Eşyalar türünden eşyalardan : **13.012.514,29 Dolar,**
- İpek, Pamuk ve İplikler türü eşyalardan : **3.977.940 Dolar,**
- Metaller türü eşyalardan : **4.843.586,73 Dolar,**
- Makineler, Elektrikli Makine ve Cihazlar : **39.336.591,42 Dolar,**

Toplamda.....: 71.373.306,49 Dolar,

2005 yılı 10.05.2005 itibariyle ithalat miktarlarına göre Konya Gümrüğünde işlemi yapılan;

- Mineral Maddeleri ve Petrol Ürünleri, Kimyasallar : **3.194.493,27 Dolar,**
- Plastikler, Deriler, Ağaç Eşyalar : **2.710.348,94 Dolar,**
- İpek, Pamuk ve İplikler türü eşyalardan : **549.155,76 Dolar,**
- Metaller türü eşyalardan : **2.245.670,84 Dolar,**
- Makineler, Elektrikli Makine ve Cihazlar : **6.392.364,78 Dolar,**

Toplamda.....: 15.092.033,59 Dolar

olarak gerçekleşmiştir.

Yukarıda ithalat rakamları verilen eşyalar hammadde, yarı mamül veya elleçme işlemlerine tabi tutulabilecek özellikteki eşyalardır ki, bu tür eşyaların antrepolara konulma ihtiyacı vardır.

Şu anda Konya Gümrüğünden giriş yapan eşyaların büyük kısmının gümrükte yapılması gereken işlemleri, eşya getirilen tır veya benzeri vasıtaların üzerinde bekletilerek gerçekleştirilmektedir. Çünkü bu eşyaların konulabileceği ne bir antrepo nede Konya Gümrük Müdürlüğüne ait bir depo yoktur.

Açılacak olan bu antrepo her türlü ithal eşyasının konulabileceği fonksiyonel bir alana ve konulan eşyanın üzerinde yapılması gerekebilecek her türlü değişikliğe imkan tanıyan donanımına sahip olmalıdır. Dahası açılacak olan Antrepoya sadece bir depo olarak bakılmamalı, her türlü ayrıntı düşünülmelidir. Plan ve projesi bu şekilde hazırlanan Antrepo Projesi uygulamaya geçtikten sonra gelebilecek talepler doğrultusunda geliştirilerek daha fonksiyonel hale getirilmelidir.

Bu tür Antrepolar normal ticaret dahilinde ithal edilen eşyaların dışında kaçak olarak ülkeye sokulan eşyaların ve/veya belli bir süre sonra ülke dışına çıkarılması gereken eşyaların tespiti durumunda kanuni işlemleri tamamlanılıncaya kadar mutlaka bir depoda tutulması gerekmektedir. Örneğin yurt dışından getirilen ikinci el otomobiller süresi dahilinde yurt dışına çıkarılmadığı takdirde el konulmakta ve uygun bir bölgede bekletilmektedir. Bu kaçak eşyalar ve bu araçlar bir süre sonra satılarak paraya çevrilmektedir. Bu araçlar ve eşyalar satıldığı takdirde

bekletildiği depo, geçici depo veya antrepoya satış bedeli üzerinden belirlenecek bir oranda gelir getirecektir. Yani antrepo açıldığı takdirde sadece ithal edilen malların depolanmasından gelir sağlanmayacaktır.

Diğer taraftan bu çalışmada Antrepo açılması sadece ithalat verileri ana veri olarak değerlendirilmiştir. İhraç mallarının bu çalışmada göz ardı edilmesinin ithal malların temel veri olarak alınmasının nedeni bir Antrepo Projesi için daha gerçekçi öngörülerde bulunmak içindir. Çünkü ülkemizde ihracat yapan firmalara teşvikler vardır ve herhangi bir vergileme yoktur. Yani ihraç mallarının herhangi bir depoda bekletilme nedeni olarak kayıt işlemleri dışında bir işlem yoktur. İhraç mallarının durumunun böyle olmasının yanında Gümrük Müdürlüğüne ait bir deponun olmaması ihracatta da A veya B tipi bir antrepoya ihtiyacı ortaya çıkarabilir.

2004 yılında Konya İli Gümrük Müdürlüğü verilerine göre ilimiz ihracat rakamı 120.511.534,19 Dolar'dır. 2005 yılı 30 Nisan itibariyle ise ilimiz ihracat rakamları 51.357.733,16 Dolar'dır.

6.Sonuç

Bütün bu veriler bir birlikte düşünüldüğünde;

- ✓ Konya Gümrük İl Müdürlüğüne ait bir depolama yerinin olmaması,
- ✓ Şu an içinde mevcut ihtiyacı karşılamaya cevap vermeye çalışan Konya Devlet Demir Yollarının Ambarının oldukça yetersiz olması ve bir kamu kuruluşuna ait olması,
- ✓ Konya'da Genel Antrepo tipinin hiçbir türünün mevcut olmaması ve sadece iki firmaya ait özel antreponun olması,
- ✓ Konya Gümrüğünde işlemi yapılan toplam **73.623.293,12 Dolarlık ithalatın, 71.373.306,49 Dolarlık** kısmının hammadde, yarımamül veya elleçme işlemlerine tabi tutulabilecek özellikteki eşyalardan oluşması,
- ✓ Fonksiyonel özellikleri olan A tipi bir Antrepo açılması durumunda, antrepoya konulması gereken büyük partiler halinde gelen hammadde, yarımamül veya elleçme işlemlerine tabi tutulabilecek özellikteki eşyalarının Konya gümrüğünden giriş yapma oranının artması,
- ✓ Açılacak olan antreponun, ihracat eşyaları ve kanuni nedenlerden dolayı depolanması ve bekletilmesi gereken eşyaların, depolama ve bekletilme ihtiyacına cevap vermesi,
- ✓ Ana başlıklarıyla ortaya konulan maliyet rakamları dikkate alındığında,
- ✓ Antrepo fiyat tarifesinin piyasa şartlarına uygun bir şekilde belirlendiği takdirde,

Antrepo açılması düşünülen bölgede başka birörneği olmayan bir antrepo için teşebbüste bulunmanın her türlü belirsizlikleri ve riskleri de göz önüne alınarak Konya'da uygun bir bölgede A tipi bir Antrepo açılabilir.